

АРХІТЕКТУРА ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Амплейкіна Ю.Ю.

студентка,

*Навчально-науковий Інститут мистецтв
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника*

ТЕАТР ТІНЕЙ ТА ЙОГО ПОПУЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ

«Театр тіней – форма візуального мистецтва».

Основний принцип театру тіней дуже простий – використання тіні від фігури чи предмету, що падає на екран при освітленні їх будь-яким джерелом світла.

Це вважається одним з найоригінальніших видів театрального мистецтва. Дійство буквально заворює глядача своєю таємничістю, що подібна магії [1].

Театр тіней зародився більше 1700 років тому в Азії, а саме в Китаї. Мистецтво театру тіней в Китаї вважається народним, але походженням воно, за легендою, зобов'язане імператорському горю. У незапам'ятні часи, коли у імператора Хань Уді померла дружина, він так засмутився, що на час залишив навіть управління державою. Тоді-то, підглянувши, як тінями грають діти на вулиці, його сановник винайшов театр тіней. Найперше уявлення зображувало дружину імператора. Побачивши як ніби ожила тінь коханої дружини, імператор був трохи втішений.

Далі театр тіней існував у народі. Набував різні риси і особливості в різних провінціях. Відмінності ці пов'язані з технікою виготовлення фігурок, набором сюжетів для уявлень, музичним супроводом [2].

У стародавньому Китаї, театр тіней використовував джерело світла – великий напівпрозорий екран і плоскі кольорові ляльки-маріонетки на тонких паличках. В середині 80-х намітилась нова течія театру тіней, в якому головним інструментом стала сама людина – її тінь. Артисти, використовуючи свою гнучкість і пластику, створювали перформанси користуючись, в першу чергу, своїм тілом. Але світове визнання нового способу самовираження прийшло в 2004 році в результаті бурхливого розвитку інтернету.

До 2010 року течія набула великої популярності і в багатьох країнах світу, почали створюватися свої театри тіней. Україна – не виняток [4].

В Україні в жанрі театру тіней працюють, щонайменше чотири колективи. Більшість з них стали відомими завдяки телевізійному шоу Got Talent.

«Fireflies»

Театр тіней Fireflies – перші представники жанру театру тіней в Україні. Команда існує з 2010 року.

Fireflies є фіналістом телевізійних шоу формату Got Talent: «Україна має талант», Україна (2011 р.); «Хвилина слави», Росія (2011 р.); «Mam Talent», Польща (2013 р.); «Das Supertalent», Німеччина (2014 р.); «France Digital Talent», Франція (2015 р.) [3].

Театр тіней Fireflies виступає на численних заходах в Україні і далеко за її межами. Команда Fireflies в 2014 році створила повнометражне тіньове шоу «Shadow Space» і проводить з ним успішні гастролі в Україні, Китаї, Болгарії та інших країнах світу [3].

«Teulis»

Найвідоміший – київський театр тіней «Teulis» був заснований 10 січня 2011 року. За час свого існування «Teulis» ставав фіналістом популярних талант шоу в Чехії і Словаччині, Туреччині, Росії та Італії. Гастролював у Фінляндії, Швеції, Польщі, Чехії, Туреччині, Ізраїлю, Японії і ОАЕ. Театр тіней існує вже вісім років. Його директор, Роман Соколов, раніше працював в сфері івент послуг. Одного разу він отримав замовлення зробити номер театру тіней для корпоративу. Співробітники компанії-замовника вирішили ризикнути і спробували створити постановку – у них вийшло. Так, у Романа Соколова народилася ідея відкрити професійний театр тіней. Опублікувавши оголошення вже через три місяці разом із акторами було показано їх перший виступ. Останні роки театр тіней «Teulis» активно гастролює в Україні та за кордоном з шоу-програмами «Володарі тіней», «Одвічна істерія», «Попелюшка» і «Твоя тінь» [4].

«Verba»

На сьогоднішній день команда театру Verba за допомогою візуальної форми мистецтва прагне долати мовні, вікові, культурні кордони, об'єднуючи широку глядацьку аудиторію по всьому світу. Verba – єдиний театр в світі, що створює за допомогою світлотіні, акторської гри і професійних акробатичних постановок перфоманси, за мотивами найвідоміших фільмів, серіалів і мультфільмів.

За роки виступів, театр тіней Verba знайшов визнання і любов до своєї творчості дітей та дорослих, що в свою чергу призвело до створення унікального проекту фемілішоу: "Shadow Hollywood", в якому було представлено Україну в 37 країнах світу.

Творчий шлях команди Verba розпочав свою роботу в 2010 році. Сама ідея втілення за допомогою світла і тіні театральних постановок, заворожувала і відкривала безкраї горизонти. Оригінальний творчий експеримент з грою світла, тіні і пластики людського тіла виявився успішним. Через три місяці після створення, театр тіней вийшов на сцену телевізійного талант-шоу «Україна має талант», де українській глядач тепло прийняв новий для себе жанр театрального мистецтва. У наступні 5 років команді шляхом постійного творчого пошуку і професійного зростання вдалося заявити про себе не тільки в рідній Україні, але і за її межами. Завдяки артистам, про тіньовий жанр глядачі дізналися з таких талант шоу як: "Mam Talent" (Польща), "Das Supertalent" (Німеччина), "Хвилина Слави" (Росія), "France Digital Talent" (Франція). Також команда підкорила безліч інших країн і міст, гастролюючи з виступами в Китаї,

Катарі, Азербайджані, Омані, Туреччині, Болгарії та Вірменії. Це повнометражні тіньові шоу, коли гра світла і тіні, занурює глядача в дивовижний світ прекрасних сюжетів. Де дорослі із захопленням спостерігають за магією тіней, а діти дивляться казки затамувавши подих [5].

«3Д театр тіней Delight»

Світ високих технологій оточує нас вже не перший рік, з кожним днем створюються нові можливості і перспективи для втілення своїх фантазій в реальність. Кожна людина могла б помітити як оживають будинки під вечір серед сірих будівель, або ж створені спеціальні декорації за допомогою 3Д відео маппінга.

В ногу з часом крокує і театр тіней Delight, який створив унікальне шоу, як 3Д театр тіней. Театр тіней Delight успішно поєднав мистецтво театру тіней і голографічну проекцію, яка надає незабутнє відчуття для шоу. Ілюзія, яка створюється з використанням голограм і сценічного освітлення змушує глядача дивуватися тому, що відбувається на сцені, адже герої, немов розчиняються і перетворюються в тінь однією миттю.

Театр тіней Delight за допомогою тіні людських тіл створює унікальні постановки, які так радують глядача вже не перший рік. Всі постановки театру тіней можна переглянути на офіційному сайті театру.

«Казка про Попелюшку»

Всіма відома казка про Попелюшку, завдяки артистам театру тіней Delight знайшла новий погляд на існування. Використовуючи голографічні проекції казка набула нових барв, і не залишає байдужим людину яка дивиться 3Д театр тіней.

«Твоя війна»

Твоя війна – це перша постановка, яку створив театр тіней Delight використовуючи 3Д технології. Для цієї роботи було розроблено спеціальну голографічну картинку для надання кращої реалістичності. Для театру тіней це був перший досвід роботи з проекційною технологією. В результаті взаємодії театру тіней і анімаційної картини вийшло цікаве поєднання, яке так сподобалося акторам театру тіней Delight [6].

Список використаних джерел:

1. Мистецтво тіні і світла [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://md-eksperiment.org/etv_page.php?page_id=2033
2. Театр тіней у Китаї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://art.1001chudo.ru/china_1411.html
3. Офіційна сторінка театру тіней «Fireflies» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://firefliesshadow.com/>
4. Офіційна сторінка театру тіней «Teulis» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://teulis.show/uk/portfolio/istoriya-teatra/>
5. Офіційна сторінка театру тіней «Verba» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://verbashadow.com/ru/>
6. Офіційна сторінка театру тіней «Delight» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://shadowdelight.org/ua>